

ZVLÁŠTNÍ VÁNOČNÍ PŘÍLOHA EVROPSKÝCH LISTŮ

1975

Vánoční zamyšlení nad dopisy . . .

Dopisy, které přicházejí do redakce ke konci roku mívají obzvláštní podtón — jsou otevřenější, od srdce k srdci, jak se říká a nepostrádají nikdy melancholie. Takový už je duch Vánoc — radostná a zároveň trochu teskná období, v němž se snoubí věčnosti se zítřkem, mšasinání starého a příchod Nového roku. O čem jsou ty dopisy? O politice — o tom, jak se zdá, že pudu světa získává totalita. Jak leta dočasného exilu se už asi neodvolatelně mění v leta exilu bez slůvka "dočasný". O tom, jak doma zůstává všechno při starém, přes hlasitou chvilu a slovní podpory détente. O tom, jak rychle utíká čas a jak snadno svět zapomíná na věčější křivky tržní v tradičním novém, novějším a nejnovějším.

A jsou ty dopisy o životě vůbec. O tom, jak děti rostou, jak snadněji než dospělí snášejí s novým prostředím, jak různé mají cíle, chutě a vyhlídky. (Z domova: jak děti rostou a jak si nemohou zvolit vlastní cestu.) O tom, jak se exilanci někdy až k pláči stýská po leta (sedm, sedmadvacet let) neviděných místech, tvářích, po mateřídouškové stráni a běloušné matce.

A o naději jsou ty dopisy. Ze se jednou podíváme domů — snad aspoň na návštěvu, snad aspoň jako turisté. (Z domova: že se alespoň jednou sejdou se svými milými venku, alespoň jednou, jako turisté).

Že z dětí vyrostou slušní lidé. Že bude sloužit zdraví. Že někdo někde nerozpoutá další světové válčení. O lásce čteme v dopisech. K vlasti, rodině, svobodě, práci.

K domovu: starému i novému.

A je v těch listech zdravá skepse, i neuplakané smíření, je v nich i inflace, proměnlivá

životní úroveň, tu a tam strach o živobylí.

Ale nadevšecko z nich vane důvěra v sebe, ve zdravé české jádro, šikovné ruce, vlastní fortel.

Češi a Slováci nejsou ve světovém měřítku největší a nejhlavnější etnickou skupinou.

Například ve Spojených státech nejsou dokonce ani skupinou organizovanou jako třeba Židé nebo Portorikánci, či Italové. Nemají ani nějaká typická jména, jimiž by byli na první pohled charakterizováni. Také nemají zvláštní obličejové rysy. Vypadají — vypadají "docela obyčejně".

Přesto mají jeden rys, který je pozitivně identifikuje: jsou pňní, uctívají, pracovití. Po zvládnutí jazykových bariér jsou schopni se zapojit do života nové země pracovně i společensky s největší jistotou. Nenajdete zaměstnavatele, který by váhal přijmout českého člověka do práce. Některí je vyhledávají — po předchozích zkušenostech.

Jací jsme? Bylo toho napsáno tolik, tašky a odbořníky s uvozovkami i bez nich, že bychom mohli ztěžít cokoliv přidat. Jací však jsme v cizím prostředí, do kterého nás rhodily okolnosti? Houževnatí, spolehliví, vykonatí, střízliví.

Jedním slovem, jímž nás charakterizují ti druzí: kralitní. Přes inflaci a přes recesi a navzdory světu, který je plný násilí a podvodů, Čech si na světovém fóru zachovává svou pověst zdravého realisty. Je to kompliment, na který lze k Novému roku klidně připít . . .

Tak tedy: zvedněme číši, připijme na češství!

Kouzlo Vánočních ozdob . . .

Do Kuksu, nedaleko Dvora Králové, se vydávají obvykle návštěvníci za poznáním uměleckých památek. Především k důmyslně rozložené barokní architektuře a četným alegorickým sochám. Barokový komplex lázní, rezidence a hospital založil a dal vybudovat v nedlouhé době několika desetiletí František Antonín Špork. K uskutečnění svého záměru si sem pozval architekta Alliprandiho a Matyáše Bernarda Brauna, jednoho z nejvý-

znamnějších sochařů, kteří kdy v Čechách působili.

Mnozí návštěvníci, kteří si sem přijíždějí prohlédnout tyto stavitelské a výtvarné skvosty ovšem nevědí, že tady, v obci Kuks má své sídlo provozovna Vánočních ozdob, družstva umělecké výroby, které má své ředitelství ve Dvoře Králové.

Na počátku se ze skleněných trubiček, při jejich zahřívání, zhotovují různé velké koule a všelijak tvarované rozma-

nitě vánoční věcičky. Když sklo dostane potřebné tvary, putuje do stříbrny. Tady pracovníce ve stříbrných lázních ozdoby nastříbí. Potom jsou smáčeny v různých barevných lázních.

Následuje vypalování ozdob v pušicích tunelech. Odtud putují barevné koule do malířny, kde dávají výrobkům onu končnou podobu. Na skleněné barevné koule nanášejí malíčky bílou barvou různé ornamenty. V jakých-

si mísách, v nichž je připraven rozemletý stříbrný prášek, potom koule obalí. Prášek se na namalované ornamenty přichytí, zatímco z ostatních částí koule spadne a tak vytváří na ornamentech onu jakoby ojíněnou poetičnost Vánoc. V družstvu Vánočních ozdob po celých severovýchodních Čechách je rozmístěno 14 závodů. Pracují v nich převážně ženy. Ročně z těchto závodů vyčkáží několik set nových vzorů. Valná většina tohoto pře-

krásného zboží je určena pro export do zemí všech kontinentů. Je opravdu radost podívat se na ono pestrobarevné množství výrobků.

A tak, když zavoní purpura, rozsvítí se světla vánočních stromčků a okouzli vás četné jeho křehké skleněné ozdoby, vzpomeňte si, že jsou možná právě z míst, odkud jsme přinesli tuto kratičkou reportáž, kde šikovné ruce přispěly svým umem k vytvoření poezie vánočních svátků i ve vašich domovech.

MĚNA, PODLOŽENÁ KLENOTY

Některé státy zajišťují hodnotu své měny zlatem, jiným pomáhá udržovat její stabilitu Mezinárodní peněžní fond. Iránu však zajišťuje sílu měny bohatství, které nemá žádný jiný stát: jsou to královské klenoty neocenitelné hodnoty. Je to vlastně dědictví z doby staré perské říše. Sbírká oslňujících klenotů a drahokamů, jaká není nikde jinde na světě, je uložena v trezorech Iránské ústřední banky v Teheránu. Sbírká obsahuje převážně diamanty ze zaniklého indického města Golcondy, rubíny z dolů v horách Hindukush a vzácné perly, vyložené z Perského zálivu. V teheránském trezoru se nacházejí stovky, ne-li tisíce jiných převzácených a nesmírně cenných drahokamů.

Klenoty kryjí ze tří čtvrtin hodnotu iránské měny. Zbytek je kryt zlatem a valutami.

Na přání iránského vládcy Mohammeda Rezy Páhlaviho byl roku 1960 jeden z trezorů zpřístupněn veřejnosti. Od té doby se staly klenoty hlavní turistickou atrakcí Teheránu.

Něco takového není k vidění nikde jinde na světě. Turista tu může spatřit 182 karátový růžový diamant, největší na světě, dále 500 ka-

Cena do Čech

Evropskou cenu kvality 75 obdržel jako jediný z evropských výrobců svého oboru koncern Československé hudební nástroje Musicexport.

ráťový rubín velikosti slepičího vejce, anebo 175 karátový smaragd, nejdražší prý drahokam na světě. Poklad obsahuje také královské koruny, čelenky, náhrdelníky, brože, náramky, spony a dokonce i přibory. V jedné vitrině je 70 centimetrů vysoký globus ze zlata, vážící 42 kilogramy, jehož kontinenty a oceány jsou sestaveny z jednapadesáti tisíc tří set šedesáti drahokamů. Tento pozoruhodný globus byl zhotoven roku 1869 pro perského vládcu Nasira Dja Sna-ba, který měl obavy, že se tyto drahokamy poztrácejí.

Teherán má také největší sbírku perel; turistům je umožněno shlédnout černou perlu velikosti vlašského ořechu. Všecko toto nesmírné bohatství přitahuje turisty a v minulosti hrálo významnou roli v historii Iránu. Roku 1829 byl v Teheránu zavražděn ruský velvyslanec. Perský šach se za tento čin omluvil ruskému carovi Mikuláši I. tím, že mu daroval nádherný diamant.

Sbírká drahokamů a klenotů pochází převážně z doby — kdy v Persii vládla dynastie Safavidovců, v letech 1501-1736. Její hlavní část tvoří poklady, ukořistěné roku 1739 v Indii. Dnešní šach Reza Pahlavi sbírku rozšířil — například čelenkou a korunou pro císařovnu Faru; čelenka má 324 diamantů a koruna 1409 diamantů, 36 smaragdů, 36 rubínů a 105 perel. Skutečnou cenu pokladu nelze dnes vůbec vyčíslit.

Pěkný nápad

Osmadvacátého října 1975, kdy republika slavila své půlstoleté narozeniny (nikoli doma, tam se o tom mlčelo) narodilo se v Československu 458 dětí. Česká státní pojišťovna vybrala z toho počtu třicet novorozenců, kterým darovala rodinné pojištění v hodnotě 10 tisíc korun, což znamená, že každé při dovršení svých osmnáctých narozenin dostane vyplaceno 12 tisíc korun. Děti byly vybrány losováním.

VÁNOČNÍ ŘÍKÁNKY

*Stroučekku, vstávej,
oroce dávej,
umej se, utroj se,
je Štědrý den!*

Z Kladska

*Jabloňko, jabloňko,
probud' se ze spánku,
dej nám oroce
plnou vopalku!*

Z Litomyšlska

*Lepší Vánoce třeskuté
nežli tekuté.*

Z Podještědí

Když v prosinci mrzne a sněží.

*Где же тут мороз
Z Vysočiny*

*Prosínce se sněhem na pěšině,
žitko je v každé výsočině.*

Z Moravy

*Přeji všem svým přátelům
i svým pacientům
příjemné Vánoce
a radostný život
v roce 1976.*

DR. KAREL STEINBACH

Rodina Metalova — majitelé firmy
MOTAL COSTUM DARK ROOMS PHOTO
18 W 45th Street, N.Y.C. (Room 312)

*přeje všem svým zákazníkům, přátelům a známým
radostné Vánoce a šťastný Nový rok*

*Veselé Vianočné sviatky spolu aj šťastlivý Nový rok
všetkým členom a tiež dobrodincom
a prispievateľom praje*

**Americko-Československý
Sociálny Ústav**

**VŠEM MILÝM PŘÁTELŮM
Krajského Divadla Jana Sníška
POŽEHNANÉ VÁNOCE
I NOVÝ ROK**

PŘEJE

B. HELCLOVÁ-SNÍŽKOVÁ

**PŘÍJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
CELE KRAJANSKÉ VEREJNOSTI
PREJE**

Czechoslovak Store, Inc.

1363 First Av. (73rd St.) New York, N. Y. 10021
Tel.: 249-7414

*Radostné svátky vánoční
a šťastný Nový rok
přeje*

A. ORWASHER, Inc.
pokařství

308 E 78th St., N. Y. C. • Tel.: BU 8-6369

PŘÍJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A VŠE NEJLEPŠÍ V NOVÉM ROCE 1976

PŘEJE VŠEM ZÁKAZNÍKŮM

Stransky Mobil Service

770 GREEN STREET, ISELIN, NJ 08830

PHONE: 636-9717

Štěstí a hodně zdraví v Novém roce 1976
všem sestřím, bratrům, turistům, všem podporovatelům
"Československého Střediska",
včetně redakce Amerických Listů

přeje

Americko-československý Společenský Klub v Miami, Florida

13325 Arch Creek Rd., N. Miami, Fla. Tel.: 891-9130

Josef Němetz, předseda Božena Nygrinová, taj.
Lilly Venzarová, I. místopř. Bessie Zepková, účetní
Anežka Křížová, II. místopř. Josephine Tomešová, pokl.
Anton Meduna, stráž dveří

Ku radostným křesťanským sviatkom a Novému roku blahoželá

DR. ANDREJ P. SLABEY,

60 E. Union Blvd., Bethlehem, Pa.

farár, rečník, profesor, spisovatel

PŘÍJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A ŠASTNÝ NOVÝ ROK
PŘEJEME VŠEM SPORTOVČŮM

American-Czechoslovak Sport Club, New York

Konrád Machálek,
předseda

Pavel Kutil,
tajemník

PŘÍJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A VŠE NEJLEPŠÍ V NOVÉM ROCE
CELÉ KRAJANSKÉ VEREJNOSTI

PŘEJE

PRVNÍ ODBOČKA ČESKOSL. NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

na Long Islandě

PŘÍJEMNÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A MNOHO ZDARU
DO NOVÉHO ROKU VÁM PŘEJE

H & S PORK STORE

JOSEF SUDA, majitel
35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA
Telefon AS 8-8468

Příjemné prožití svátků vánočních
a vše nejlepší do Nového roku
všem svým zákazníkům,
přátelům a známým přeje

FRANK HOLEČEK

CZECHOSLOVAK RESTAURANT PRAHA

BAŤA DO ROKU 1976

Pohled na jednu budovu Baťových závodů v Belcampu, Maryland. Zrcení připomíná svůj stylom zlínské Baťovy stavby. Typický americké ovšem je velké dělnické parkoviště kolem závodů, k němuž patří také rozsáhlý park a mnohá sportovní hřiště.

Řekne-li se Baťa, ozve se v každém Čechoslovákovi přehlas: vždyť jde o nejpronikavější příklad národní píle, houževnatosti, kvalitní práce, taky energie, nápadů — světového úspěchu. V našem listě se stává už skoro tradicí, že se vždy ke konci roku optáme u Baťů: Jak se daří...? Je to spíš pozdravení nežli otázka: firma Baťa patří mezi ty stále úspěšné. Nicméně teď, v době hospodářské krize, dostalo se nám z úst Dr. Franka Nováka, ředitele osobního oddělení Baťových závodů v Belcampu, širší odpovědi, než jen to oblibatelné: Děkujeme, dobře...

V podniku došlo k velké a slavnostní události. Dlouholetý, vynikající, v nejlepším smyslu slova zasloužilý Baťovec — generální ředitel podniku A. Doležal odešel do penze. Odešel s díky a se slávou. Něco o tom říká i dolejší fotografie: představuje A. Doležala u jeho portrátu, krásné olejomalby, kterou dostal od závodů darem. Snímek představuje však i novou baťovskou osobnost. Vedle odcházejícího A. Doležala stojí pan William J. O'Rourke, nyníjší generální ředitel Baťových závodů v Belcampu, Maryland.

Pan O'Rourke nenastoupil do právě nejtržovějších dob, hospodářská krize se neryhнула ani Baťovým závodům. Ani na chvíli však nenechal nikoho na pochybách, že si i s hrozivými potížemi bude vědět rady. Věren obchodní pověsti, která ho předcházela, vrhl se nový generální ředitel do svých úkolů s energickou chutí.

Když jsme u hospodářské krize: už loňského roku nám o jejím dopadu na Baťovy závody ředitel Dr. Novák podal podrobnou zprávu. A jak došel letos, ztráty se sice zvolnily, avšak trají. A pokud jde o budoucnost: ztráty se budou zmenšovat, krize není zážehnána — to platí o celém světovém hospodářství, jehož je firma Baťa součástí.

Podnik ovšem zdaleka není v krizové situaci. Je na tom dokonce lépe — díky mnoha úsporným opatřením, už mnohá jiné firmy podobného rázu. A proto se dívá do nového roku nejen jeho vedení,

zkratitelněji. V jejich skladech je řada nových druhů obuvi, zejména sportovní. Konkurence je velká a zastavit se by znamenalo učinit krok zpět...

V Československu se baťovský Zlín jmenuje Gottwaldov a jméno Baťa patří na listinu neuvolněných. Ve světě znamená jméno Baťa společnost a naděje. A my, kteří víme, že je to české jméno, si s hrdostí opakujeme končnou odpověď Dra. Nováka na naše jak se u Baťů daří? — "Děkujeme, dobře..."

Děkujeme za všechna přání u příležitosti
svátků vánočních a Nového roku
a přejeme též upřímně
vše nejlepší

FRANK A GERDA SVEHLOVI

SVÝM VKLADATELŮM PŘEJEME VESELÉ
A ŠTĚDRÉ VÁNOCE A MNOHO ŠTĚSTÍ V NOVÉM ROCE

FOURTH FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF NEW YORK

1335 FIRST AVENUE, NEW YORK,
nebo 2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
a 590 East 187 Street, Bronx New York 10458

Příjemné prožítí svátků vánočních a v novém roce pevné zdraví,
osobních úspěchů a síly do další práce za opětovné svobodné
Československo všem přátelům přeje

Národní rada žen Svobodného Československa

Betka Papánková,
předsedkyně

L. Drobilková
jednatelka

RADOSTNÉ VIANOCE
A POŽEHNANÝ NOVÝ ROK 1976 ŽELÁ

J. & P. CADILLAC LIMOUSINE SERVICE

(24 HODIN SLUŽBA)

NA LETISKO • SVATBY • DO LETOVIŠK • ATD.
79-17 24th Ave., JACKSON HEIGHTS, NY 11370

PAUL ŠKODÁČEK, majitel

Tel.: (212) 478-0583

NÁVRATY

MILOSLAV HURYCH

Vánoce . . .

Kolik tajemného kouzla je
skryto v tomto
jediném proslém slůvku . . .
To jsou ty dny, kdy se rokem
unavený člověk na okamžik zastaví
a tak trochu se zasní.

Břemeno času je sice těžké,
nikdy ne však tolik,
aby vymazalo ze vzpomínek
ty vzrušující chvíle.

Ty okamžiky napjatého
čekání, kdy zvědavostí rozechvěná
dušička dítěte nevnímá nic než
tajemný cinkot
vedle v pokoji . . .

Okamžik tak prostý,
čistý a ničím
neposkvrněný,
čistý jako dítě, jehož malé
srdíčko snad ani nepobere tu
nekonečnou záplavu radosti,
kořeněnou vůní lesa . . .

Ano,
to jsou ty dny, kdy se člověk,
unavený řvoucím světem na
okamžik zastaví.
V tu chvíli neví, co je to
smutek a bolest,
neví, co je to nenávisť a zloba,
v tu chvíli vnímá jen
nekonečné štěstí.
Je dítětem.

Jenom pro tuto chvíli . . .

(Nadějný básník Miloslav Hurych zemřel
v roce 1967 ve věku 22 let.)

Slovenská Telocvičná Jednota Sokol

sa dožila v júli 1975 sedem-
desiat deväť rokov svojho
úspešného účinkovania v ži-
vote amerických Slovákov a
Čechov.

STJS ponúka Vám, jednotliv-
com a rodinám, okrem pro-
gramu telesnej výchovy a
rekreácie, výhodné životné
poistenie tak pre dospelých
ako i mládež.

Jedným z Vašich novoroč-
ných predsavzatí nech je stať
sa členom našej sokolskej or-
ganizácie i s celou rodinou.

Užijte
Radostné
Vianoce
a Šťastlivý
Nový Rok

SOKOL USA
276 Prospect Street
East Orange, N. J. 07019

SOKOLSKÉMU ČLENSTVU PRIATELOM A PRIAZNIVCOM SLOVENSKEHO SOKOLSTVA V AMERIKE želá

VESELÉ VIANOCE A ŠTASTLIVÝ NOVÝ ROK

Hlavný Sbor

ANDREW VENGLARČIK, hl. správca
JÁN BAGEL, hl. podsprávca
MARIA KADRIK, hl. podsprávkyňa
JÁN SOPOCI, hl. tajomník
MELVIN ČERNICKÝ, hl. pokladník

Finančný výbor:

Wm. MERRALL, predseda:
STEPHEN T. TOMKO, ADAM KRUKÁR,
JOSEPH DUBOVI JR., LOUISE BOTSKO,
HELEN A. KOPY, WILMA KASPRAK

FRANK CHETKO, predseda "Public Relations" — ALBERT WALKO, hlavný
náčelník — BEA WALKO, hlavná náčelníčka —
LEONARD J. ZAREMBA, právny rada
STEVE HOMA, hlavný sudca

Do sokolského letoviska Sokol Woodlands v catskillských horách

pri Barryville, N. Y. prišlo v
roku 1975 veľa hostí si odpo-
činúť a osviežiť sa na zdra-
vom vzduchu, v čistej vode
nového bazénu a prechádzka-
m v krásnej prírode.

Ďakujeme všetkým, ktorí náš
odpočívny, rekreačný a výchov-
ný podnik podporili a v náde-
ji, že v nastávajúcom roku
nás znova podporíte, želáme
vám

Pokojné
Vianoce
a prosperujúci
Nový rok

RIADITEĽSTVO
Sokol Woodlands, Mail Road,
Barryville, N. Y. 12719

LOVCI A VÁNOCE

Už Kosmova kronika nám připomíná, že knížata rodu Přemyslova začínala oslavu vánoce lovem. Samozřejmě — jinak by sváteční tabule byla chudá. Zvěřina se musela uležet a tak lovecké halali předcházelo slavnostnímu aleluja už od pradávných dob. Bohužel, před Kosmem nebylo nikoho, kdo by nám zprávy o slavení vánočních dnů v dobách starších zanechal. Jízlivci vyprávějí pak dnes, že vánoce jsou svátky Břicha. Ano, s velkým bé,

protože všechno prý se točí kolem něho. Slaví se prý koncem roku úmyslně, protože se usedá za plné stoly, když je z polí sklizená úroda, stočen med i plody z věnic už dávno zkvásily v sudích. Také už jsou vyloveny rybníky a pobito ptactvo na polích i ve dvoře, je po zabíjačce a lovy zvěře to teprve zakončují. Tisíce mladých stromků vadne v ulicích nebo sehne ve vytopených pokojích pro radost člověka, který se zastaví a potěší své oči i srdce poezií vánoce. Už naši přemýšliví předkové uvažovali o názvu posledního měsíce v roce. Proč právě prosinec? Někteří tvrdili, že se jedná o prosby koledníků, kteří prosí o almužnu, o dárek Jiní, jak už to bývá, vyvraceli tento názor a tvrdili, že je to původní slovo prasinec, protože se v té době zabíjelo hodně prasat.

I když s tímto výkladem vůbec historik Jungmann nesusouhlasil, přesto je skutečností, že tento měsíc opravdu na český stůl přicházelo nejvíce vepřové maso. Každopádně hodování o vánočních je už tradicí, kterou lidstvu není možné vzít, i když si myslím, že už dávno nesplňuje pravý záměr. V čase, kdy masa, lahůdek, koláčů i vánoček, zrovna jako ryb a drůbeže máme po celý rok plné obchody a kuchyně — měly by mít docela jiný smysl. Ten poetický, tu druhou část jejich významu. Najít v sobě alespoň v tyto dny pro sebe i své blízké čas. Obměkčit srdce dětskými úsměvy, zastavit se uprostřed stálého spěchu a darovat si vzájemně několik krásných vět, trochu citu, více ohledů, lidský úsměv nebo odpuštění. Aby byly skutečnými svátky všech lidí dobré vůle.

Š. D.

Koledo, koledo hezky,
dejte mi kus housky,
nebo pár jablíček,
to můj rád jazýček,
nebo pár oříšků,
co já rád louskám.
Brzy, brzy, to mne zebe,
padá na mne snížek s nebe,
já tu nemám kdy státi,
musím komáry do Prahy
hnáti.

Hej, hej

Panímámo ze sousedů,
přišel jsem k vám pro
koledu;
nemáte-li dva dukáty,
dejte aspoň ořech zlatý,
vypůjčte si od pantáty.
Nenechte mne v síni státi,
musím dále pospíchat.
Holubička u zahrádky
čeká na mne mezi vrátky.

Zelená se louka,
na tyj louce chvojka,
Pásli sú tam dvě pastýři,
jedli kaši z hrnka.
Ha my děti malý,
rádi bysme braly.
koledičku na ručičku —
kdybyste nám dali.
Asiže nedáte,
šak se podíváte,
harnce, mjisjky potlučeme,
co k vaření máte.
Ha pukličky k temu,
pak hutečem demů,
protože ste nechtili dát
koledy nikomu.

Koleda, koleda, Štěpáne!
co to neseš ve žbāně?
Nesu nesu koledu,
upadl jsem s ní na ledu,
psí se na mne sběhli,
koledu mi snědli;
co mám smutný dělati,
musím jinou žebrati.
Koledu mi dejte,
jen se mi nesmějte;
koledu mi dali,
přece se mi smáli.

Já jsem přišel k vám,
abych řekl vám,
že je dnes koleda,
kdo mi dnes něco dá,
rád to uhlídám.
Kdo mi nedá nic,
ten je z Nezdvořic,
já se na něj zamračím,
jako medvěd zabručím
půjdu od něj pryč.

**ŠTASTNÉ A VESELÉ VÁNOCE
A HODNĚ ZDRAVÍ
V NOVÉM ROCE**

PŘEJE VSEM SVÝM

PŘÁTELŮM A ZNÁMÝM

MARIE VÁŠA s rodinou

Šťastné a požehnané Vianoce

AKO AJ BLAZENÝ A RADOSTNEJŠI NASTÁVAJÚCI

Nový rok

SVOJIM ZÁKAZNÍKOM, PRIATELOM I ZNÁMÝM ZELÁ

TATRA

TRAVEL BUREAU, 1465 SECOND AVENUE, NEW YORK CITY

RODINA FARKAŠOVA A CELÝ PERSONÁL

PRIJEMNÉ VÁNOCE A VŠE NEJLEPŠÍ V NOVÉM ROCE

PŘEJE

Občanský Dobročinný Spolek

a

Česká škola v Astorii

29-19 24th AVENUE, ASTORIA, L. I.

Veselé Vianoce a šťastlivý Nový rok všetkým rodinkám,
ktoré sme mali česť vyslúžiť v tomto roku
a tiež priateľom a známym
praje

ŠTOLBA FUNERAL HOME, Inc:

23-86 31st Street (neďaleko Českého domova) — ASTORIA, L. I.

VSEM SVÝM PŘÁTELŮM A ZNÁMÝM PRIJEMNĚ PROŽITI

SVÁTKŮ VÁNOČNÍCH A VŠE NEJLEPŠÍ

V NOVÉM ROCE PŘEJI

Otto F. Kucera

S MANŽELKOU JANET, SYNEM OTTO F. ml. A DCEROU LINDA ANN

PŘIJEMNĚ PROŽITÍ KRÁSNÝCH VÁNOČ

POŽEHNANÝ ROK 1976

UPŘÍMNĚ PŘEJI

Dr. h. c. K. F. a Jarmila Štekrovi,

REALTORS

LITTLE NECK REALTY, 254-13 NORTHERN BLVD.,
LITTLE NECK N.Y. 11363.

224-0300 (CODE 212) A DO BYTU (CODE 516) 487-2948

Máme na prodej více jak 600 obytných domů, obchodů, restaurantů, továren, farem stavebních pozemků atd. Můžete volat do kanceláře všední den, v neděli i svátek, ve dne v noci, nechte pro nás vzkaz, když tam nejsme, s radostí Vás zavoláme zpátky.

Radostné Vánoce a lepší Nový rok 1976

PŘEJE

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Astoria, N. Y.

SBOR D. A. SOKOLEK,
New York.

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Newark, N. J.

SBOR D. A. SOKOL
Little Ferry, N. J.

SBOR D. A. SOKOL
New York.

SBOR D. A. SOKOL A SOKOLEK,
Winfield.

ZA

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR DELNICKÝCH AMERICKÝCH SOKOLŮ A SOKOLIC.

G. MATOUŠ, starosta

M. MATOUŠOVÁ, tajemnice

K. BÍLEK, místostarosta

Krásné Vánoce —
šťastí a zdraví v Novém Rocc 1976
všem našim sestrám
a podporovatelům našich podniků, včetně
redakce Amerických Listů

přeje

Americko-Československý
dámský dobročinný klub v Miami, Florida

L. Petrášková, předsedkyně

Annika Křížová, I. místopř.

Bernice Šimonová, II. místopř.

Božena Nygrínová, taj.-účetní

Bessie Stěpanková, pokl.

Anna Ladická, stráž, dvěři

Rodinám, ktorým sme slúžili v tomto roku ako aj v minulých rokoch a našim
všetkým priateľom a susedom tie najuprimnejšie pozdravy k radostným

Vianociam a šťastný a úspešný Nový rok praje

Mr. and Mrs. John J. Krtíl s rodinou

SPOKOJENÉ PROŽITÍ SVÁTKŮ VÁNOČNÍCH
A

MNOHO ŠTĚSTÍ V NOVÉM ROCE

PŘEJE

BRODWIN — SOSA Chemists, LTD

1334 FIRST AVE. N.Y.C.

Tel.: 879-9050

Zasíláme léky do Československa.

Převzali jsme od VEPP'S Pharmacy veškerou zásilkovou agendu
a speciální výrobky jako DIANA-Liniment atd.

ÚRADNÍCI, VÝKONNÍ AKO ČLENOVIA VÝBORU A ŠTÁB
LOCAL 32-J

SERVICE EMPLOYEES

INTERNATIONAL UNION, AFL-CIO

POSIELAJÚ POZDRAVY A PRAJÚ TO NAJLEPŠIE SVOJIM
TISÍCOM ČLENOM A PRIATEĽOM

VESELÉ VIANOCE

A NAJŠTASTNEJŠÍ A NAJBLAHODARNEJŠÍ
NOVÝ ROK

Joseph J. Baumann, President and Business Manager

Dolores Drapala, Secretary-Treasurer

Chester W. Brown, Vice President

Donald F. Mumm, Vice President

Lucille Pearson Smith, Recording Secretary

Angelo De Cristafaro, General Organiser

LOCAL 32-J — 237-241 East 36th St., N. Y. C.

Platinoví Rusové a jiné podvody

Nikdy neobíhala po světě tolik padělaných mincí jako od roku 1971, kdy mnoho lidí začalo bojovat proti hroziící inflaci soukromě sbíráním starých mincí. Se šířící se inflací se množil i počet těchto předvidavců, jejich zájmu o bezpečné uložení kapitálu šel vzápětí zájem penězokazů. Dnes už nerozezná ani školenný a rutinovaný odborník pravou minci od falešné; ty pocházejí hlavně z libanonské metropole, Bejrútu. Libanonci se nemusejí se svou "vydělečnou" činností skrývat po sklepích jako jejich kolegové třeba v Itálii. Stačí, že mají v rukou úřední povolení k výrobě suvenýrů, a už smějí razit, pokud mají k dispozici hydraulický lis nebo přizpůsobený razicí stroj. Nikomu nenapadne kontrolovat, zda vyrábějí náramky nebo knoflíčky do manžet, či peníze s falešným letopočtem. I když odborníci tvrdí, že se vyskytují padělky všech možných mincí, přece jen se zájem penězokazů soustřeďuje na dvě určité skupiny: Na masové zboží, poměrně levné a ledabytě kontrolované, jako jsou třeba olympijské medaile nebo stříbrňáky, které razil Irák v upomínku na zestátnění svého petrochemického průmyslu.

Jiný druh, který zajímá profesionální falzifikátory — jsou mince velice vzácné a drahé, při nichž lze zbohatnout už když se prodá deset kusů.

Sem patří — kromě například francouzských čtyřia-dvacetiliyrů z roku 1793 nebo anglických pětilibrovků z doby královny Viktorie — zvláště platinové mince car-

ského Ruska. Tyto mince — a je jich několik druhů — vznikly vlastně z nedostatku financí: jsou z platiny. Tento kov byl v 17. století levnější než stříbro. Vypadají nevzhledně, šedivě; proto je nikdo nechtěl a zůstaly v majetku ruského státu. Teprve když cena platiny stoupla, začali je numismatci vyhledávat, a ceny "platinových Rusů," jak se jim odborně říká, začaly stoupat. Tim spíše, že jich carové dali razit velmi málo.

Falzifikáty jsou naprosto dokonalé, hlavně proto, že se upustilo od původního lití a dnes i padělatele mince razí. A zákon je tu na rozpacích: jde vesměs o mince, dávno vzaté z oběhu, a proto lze dopadeného penězokazce stíhat jen pro podvod a to jen tehdy, dokáže-li se mu vědomý prodej falzifikátu. A to se dá dokázat jen zřídka.

Dokument z Helsinek

vychází v Československu tiskem. Nakladatelství Rudého práva Svoboda vydalo pod názvem Dokumenty konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě brožuru v nákladu padesáti tisíc. Přináší plné znění "Závěrečného aktu" podepsaného prvního srpna v Helsinkách vysokými představiteli třiatřiceti zemí. Publikace obsahuje také prohlášení předsednictva ÚV KSČ a vlády ČSSR k výsledkům konference, projevy Husáka, Brežněva na konferenci v Helsinkách a z některých jejích dalších vystoupení. Otázka je, proč se to vydává tiskem, když celé usnesení zůstává pro režim beztak jen na papíře.

V NOVOROČNÍ NOCI

FRANTIŠEK HRUBÍN

Sart: Nesu ti spánek, dlouhý, přehluboký.
Okolo tebe po špičkách
přešly by války, potom šťastné roky
v tanci by roznášely jen tvůj prach.

Básník: Mne nezvábiš! Já nechei ani jednu
propást z těch minut. Vím,
že každou z nich se o peříčko zvednu
a přitom hloub, hloub v sobě zakotvím.

Otvírám okno do půlnoci; celé
náměstí pod sněhem.

Všichni spí, přátelé i nepřátelé
Mír, ticho kolem — a já bitva v něm.

Kčž, děti mé, je vždy tak v příštích rocích
mír všude, do věků.
Jen jednu rátku: v osamělých nocích
bitvy, ty velké bitvy v člověku.

V těch bitvách v sobě každý tolik sil,
vítězstvími i prohrami.
Kdybychom polevíli jenom chvíli,
čas navždy zagal by se nad námi.

JAK STARÝ ONDRA MUZICÍROVAL

THOMAS HARDY

Patřil jsem tenkrát mezi kluky zpěváky na kůru a my a muzikanti jsme měli jako obvykle vystoupit v tom vánočním týdnu na zámku a hrát tam a zpívat v zámecké síni před shromážděnou rodinou zámeckého pána a jejich hosty (mezi nimi tam byl pan arciděkan, urozený pán a paní Baxbyovi a já už ani nevím, kdo ještě) a pak jsme měli dostat, jako jsme vždycky dostávali, dobrou večeři v čeledníku. Ondra věděl, že to je zvykem, a tak se k nám připlétl, když jsme už byli na

odchodu, a povídá: "Bože, hnedka bych šel s váma na tu trachtaci, hovězí, krocana a koláč se švestkami a pivo, máte vy to ale štěstí, že tam akorát dete! Vo jednoho víc nebo míň, na tom ani urozenému pánovi nesejde. Já sem na to už přespříliš starej, a bych šel jako kluk zpěvák, a přespříliš fousatej, abych šel za holku zpěvačku, ale nemohli byste mně, sousedi, zapůjčit skřípky nějaký, že bych s váma šel jako muzikant?"

No dobrá, nechťeli jsme na něho být přísní, a tak jsme mu jedny staré půjčili, přestože Ondra nerozuměl hudbě víc než obr trpaslika Dolobela. Tak vyzbrojen tím instrumentem vykročil s námi ostatními v určenou dobu k zámku a směle rázval se skřípkami pod paží. Počínal si tak přirozeně, jak jen dovedl, když si otvíral noty a když si představoval svíce a hledal nejvýhodnější místo, aby mu světlo dobře padalo do not. A všechno šlo jako na drátkách, dokud jsme hráli a zívávali. Pojd'me všichni do Betléma a Slunce z hvězdy již vyšlo a slyš jaká to libá píseň. Potom ale matka zámeckého pána, taková vyčouhlá, mrzoutská stará dáma, která se náramně vyznala v kostelní hudbě, znena-dání se obrátila na Ondru:

"Človíčku, vidím, že na ten svůj instrument s ostatními nehraješ. Jakkak to tak?"

Všichni z našeho sboru, jeden jako druhý, jsme se hanbou nad tím, do jaké šlamastiky se to Ondra dostal, dív do země nepropadli. Viděli jsme, že mu studený pot vyrazil na čele, ale jak se z toho všeho vymotá, to jsme neměli tušení.

"Ále, vášnostpani, taková nehoda mě potrefila," povídá Ondra a uklání se pokorně jako beránek. "Jak sem šel po silnici, zakop sem a zlámal sem si šmytec."

"I jej, to nerada slyším," povídá ona. "A nedalo by se to spravit?"

"Ále depak, vášnostpani," povídá Ondra. "Rozlámal se mě na cimpreampr."

"Inu, podíváme se, co by se dalo dělat," povídá zase ona. A pak se už zdálo, že je to odbyté, a my jsme hráli Zaplesej u vroucím vděku — rozvesel se duchu můj v D dur se dvěma křížky. Ale jen jsme to dohráli, povídá zase Ondrovi:

"Poslala jsem nahoru do pod-

krovní světnice, tam máme nějaké staré hudební nástroje, a tam ti jeden smyčec vyhledali." A už ten smyčec podává chudákoví nešťastnému Ondrovi, který ani nevěděl, kterým koncem ho do ruky vzít. "Tak a teď už budeme mít doprovod kompletní," dodala.

Ondra se tvářil, jako kdyby měl místo obličejů shnilé jablko, jak tak stál v kruhu muzikantů s notami před sebou. Protože jestli byla v celé farnosti nějaká osoba, před kterou se kdekdo klepal, tak to byla právě tahle stará zámecká paní s tím svým nosem jako skoba. No nic naplat, stoupl si kapánek za svého souseda, a tak se mu podařilo dělat, jako že začal hrát a fídlá smyčcem, ale strun se ani nedotýkal, takže to dělalo dojem, jako kdyby se s celou duší a s celým srdcem do té písničky pustil. Je otázka, jestli by to byl v pořádku nepřekážel až do konce, kdyby si byl jeden ze zámeckých hostů (byl to zrovna ten pan arciděkan) nepovšímal, že drží housle krkem pod

bradou a struníkem v hrsti, a tak se hned začali kolem něho srocovat, že to je nějaký nový způsob hry.

Tím se to všechno prozradilo, matka zámeckého pána kázala Ondru jako ničemného podvodníka vyvést z domu a všechna pohoda celého toho počinání byla na dlouho porušena, zvláště když zámecký pán prohlásil, že se mu dává čtrnáctidenní výpověď z chalupy. Přesto však, když jsme vstoupili do čeledníku, seděl tam Ondra, kterého zatím na příkaz zámecké paní vpustili zadními dveřmi — když byl před tím z příkazu zámeckého pána vykázán předními dveřmi, a aby se vystěhoval z chalupy, o tom už taky nic víc nebylo slyšet. Ale Ondra po tom večeru nikdy už jako muzikant na veřejnosti nevystoupil. A teď už je, chudák, dávno pod drnem. Však my všichni jednou taky budem!

(Thomas Hardy (1840—1928), anglický spisovatel a básník, katolický realista, tvůrce románových cyklů z venkovského prostředí.)

Tranzitní plynovod,

který vede z SSSR do Rakouska, Itálie, NDR, NSR a Československa pokračuje v růstu. Plynostav Pardubice dokončil první zdvojený úsek v délce třiatřiceti kilometrů mezi kompresní stanicí Kouřim a vnitrostátní předávací stanicí v Limuzích. Celkem bude letos dáno do provozu 110 nových kilometrů potrubí plynostavu na čs. území. V příštím roce má být dokončeno zdvojení více než 200 kilometrů střední části druhé linie. Naplno začne na Slovensku výstavba druhé východní trasy k hranicím SSSR v délce přes 400 km. Nová jižní větev spojí Plavecký Peter s Rozvadovem na hranicích s NSR.

STESK PEPOUŠU

Vánoce jsou pro setkání náro a pokoje. Bůh! Kdo si to, prosím vás, vymyslel? Zaseknout náro a pokojů údobí, kdy lidé zálibně obcházeli a vyláznili si oběti. Předloží jim padl do rukou dárček Ferdinand, o rok později sestřička Albina. Ještě mám její parte. Strach mi ardeceli pomyslet, na koho půjde los letos...

Promiňte, zapomněl jsem se vám představit. Jmenuji se Pepouš, kapr Pepouš.

JIRÍ ČEJKA

Československá Národní Rada Americká

začátkem nového roku děkuje svým členům, členským a přidruženým organizacím, svým přátelům, krajauským organizacím a tisku za spolupráci v minulém roce, podporu a důvěru. Za dnešních světových poměrů i situace v ČSR je třeba více než kdy jindy, abychom všichni společně pracovali jak na poli naší národní práce v Americe, tak v zájmu československého lidu, který ve staré vlasti prožívá údobí útlaku.

Přejeme všem krajanům i našim drahým doma

ŠTĚASTNÝ NOVÝ ROK 1976

2137 S. LOMBARD AVE., CICERO, ILLINOIS 60650

Šťastná Martina

Měsíce nebylo o Martině Navrátilové nic slyšet. Československý tisk ještě tu a tam zašlékal na adresu její "mládké nerozváženosti a nezodpovědnosti", potom se také ušklíbl. Bývalá československá tenisová reprezentantka po řadu týdnů nehledala popularitu, ale klid, čas na úvahy o své budoucnosti, nenašla ani při její přípravě. Nyní jsme o ní četli v New York Times. Článek nás nenechal na pochybách, že devatenáctiletá Martina Navrátilová se opět brzy vynoří v plné své síle, odhodlaností a energií...

Tak jako svobodně zvolila exil, tak si svobodně zvolila místo svého nového domova. Je jím slunná Kalifornie, nevolně elegantní místo zvané Palm Desert, kde si koupila byt a kde v privátním klubu Mission Hills přijala místo reprezentační profesionálky. Koupila si své první auto — sportovní Mercedesku za dva set tisíce dolarů. Pořídila si šatník plný přepychových oděvů, navržených předními návrháři, a obklopila se šperky. Nosí čtyři prsteny najednou a kolem krku má zlatý náhrdelník s diamanty ve tvaru jedničky.

Protože v posledních měsících necestovala tolik jako předtím — "tisíce a tisíce mil po celém světě jako ko-

čovník". — a měla klid a pohodlí, přestala se hlídat s jídlem. Přibrala nejmenovaný počet nad svých obvyklých 147 liber. Ale dostává se z toho pomoci speciálního cvičebního kursu, který absolvuje v Montreálu. Martina je ve Spojených státech šťastná, o tom hovoří ochotně a ráda. Konečně žije aniž by měla "stále někoho za zády".

Dostala takzvanou zelenou kartu — status trvalého rezidenta USA. Za pět let může požádat o americké státní občanství. "Za tři", říká. "kdybys si vzala Američana. Ale kvůli ušetřeným dvěma rokům se nevšímám..." Má vážnou známost? Nemá. Říká, že chlapík, kterého si vezme, musí být ochoten stále cestovat jako ona. "A muž obvykle buďto pracuje nebo hraje tenis...", dodává.

Ve druhé třetině ledna bude Martina Navrátilová hrát na "World Series of Tennis" v texaském Austinu, kde jejími soupeřkami budou Chris Evertová, E. Geolagongová a Virginia Wadeová. Vítězka získá padesát tisíc dolarů. Ostatně o finance Martina starost mít nemusí: brzy poté co požádala v USA o azyl, podepsala kontrakt s clevelandskými Nets na sumu okolo 300 tisíc dolarů. Sehraje pro ně příštího roku přes tucet utkání, která by ji měla vynést bezmála dvě set tisíce dolarů. Navíc má M. Navrátilová smlouvy na propagaci určitých tenisových výrobků — rakety, tenisek a dresů. Honorář: asi sto tisíc dolarů. Podle tenisových odborníků je Martina na cestě stát se nejlepší tenistkou světa, s čímž souhlasí. "Tu diamantovou jedničku na krku mám od clevelandských Nets", říká. "Jsem první v Clevelandu, ale budu první na celém světě..."

Všechno je tedy bez mráčku? Přece jen ne. Martině se stýská po rodičích a dvanáctileté sestře. Často jim píše a každý týden telefonuje. "Ale jinak se báječně bavím", prohlašuje mladá tenisová hvězda, která se letos šestého září rozhodla pro život ve svobodě.

• Ptá se cizinec: "Prosim vás, jsem tu dobře na druhé ulici doleva?"

• Před školou v holandském Gröningreenu je výstražná tabule: "Jezděte opatrně, máme nedostatek učitelů!"

Jan Frael ze Zdic pochází z mlynářské rodiny. Jeho předchůdci byli svému řemeslu věrni přes pět tisíc let. "V duchu této rodinné tradice," říká Jan Frael, "jsem se vyučil mlynářem i já — dokonce jsem ještě dělal sekerníka."

Rozní součásti starých mlýnů byly totiž ze dřeva a musely se čas od času sekyrou znovu vysekat. Tak získával Frael zručnost při opracování dřeva. A protože se ve starých mlýnech pořád nemlelo — (Nemlelo, nemlelo) — sebrala nám voda mleju... — zbýval volný čas na různé záliby. Jan Frael zůstal dřevu věrný a začal vyřezávat různé biblické figurky, až se nakonec specialisoval na Betlémy. Vyřezal již povicero jeslíček, které pak putovaly po mnoha zahraničních výstavách, např. do Egypta, Chile, Peru, atd. Na zakázku vytváří Frael i malé Betlémy pod stromček. Tři z nich se nacházejí v soukromém vlastnictví ve Světcovsku.

Text a foto: JIŘÍ ČEJKA

NOVOZÉLANDSKÉ VÁNOCE

Ještě nikdy jsem nezažil takové vánoce jako na Novém Zélandě. Žádné koulování, — žádné sňukování a kdybys chtěl vidět na Zélandě o vánočních lyžích, to bys musel nahlédnout až do Jižních Alp. Tu dobu je zde největší vedro, obchody jsou zpoloviny zavřeny, kde kdo se stěhuje k moři. Navíc je tu všechno v květu a děti mají prázdniny jako u nás v létě.

Ale právě vánoce nastaly až tehdy, když do Wellingtonu přijel Father Christmas. Přijel na voze polepeném staniólem, jehož podvozek vypadal jako saně tažené jeleny. Pro-

jížděl celým městem, až dorazil na hřiště, kde se všichni diváci rozešli. Father Christmas pak zašel do jednoho obchodního domu, kam potom chodili lidé ze zvědavosti více nakupovat.

Když maminka začala připravovat k šedrovecerní večeři mořskou rybu, někdo zazvonil. Byla to paní Pokorná, která je zde již třicet let a bydlí vedle. Říkala dojatě:

"Zapněte si rádio. Zdejší stanice vsílá české koledy." Tatínek ihned šel k rádiu a tak jsme na druhém konci světa slyšeli Liskův dětský

shor zpívající o třech kráľích a jejich darech.

Pak hlasatelka ohlásila anglicky:

"A nyní uslyšíte Českou vánoční mši Jakuba Jana Ryby."

A ze zélandského rádia bylo slyšet český sváteční akordy mše začínající slovy: "Ho, mšisto, vstaň bystře..."

Mamince se při té hudbě zalaskaly oči a tatínek se také raději díval jinam. Pak jsme si rozdávali dárky. Tady Father Christmas naděluje kornínem.

V. M.

PRIJEMNÉ PROZITÍ VESELÝCH A RADOSTNÝCH VÁNOC, ŠTASTNÉHO
A ÚSPESNEHO ROKU PREJE VSEM HOSTŮM, PRÁTELŮM A ZNÁMÝM

Ruc Restaurant

JAROSLAV A NAĎA RUČOVÍ

312 EAST 72nd STREET, NEW YORK 21, N. Y.

ŠTASTNÝ NOVÝ ROK 1976

PREJE VSEM PRÁTELŮM A KRAJANŮM

Charlotte G. Masaryk Society

NEW YORK, N. Y.

